ଜୋଏଲଙ୍କ ପୁସ୍ତକ ଏବଂ ଲାଓଦିକିୟ ସପ୍ତମ-ଦିନ ଆଡଭେଣ୍ଟିଷ୍ଟ ଚର୍ଚ୍ଚ - ସଂଖ୍ୟା ଷୋଳହ

Jeff Pippenger
2025-12-22

Lakkoobsa Kudha Jaha

Mata-dureen koo baay’ee utuu mata-duree isa guddaa irratti seenuu dura dhiyeessuudhaaf dhiifama naaf godhaa. Yeroo kitaaba Yo’eel kallattiidhaan ilaallu, sararoota raajii muraasa iddoo isaanii irratti kaa’uu nan barbaada; isaan kun kutaawwan barbaachisoo ta’an keessaa, loojikii ani ittiin fayyadamuuf jedhu keessatti ni argamu. Ani kanaan dura akka jedhe, jechi Ibrootaa kitaaba Yo’eel keessatti “muramee bade” jedhamee hiikamu, bara Abrahaam keessatti mala aarsaa kakuu raggaasisuuf itti fayyadaman irraa hundee isaa argata.

> Yaa warra macheessotaa, dammaqaa, imimmaan dhangalaasaa; isin hundinuu warri daadhii wayinii dhugan, sababii daadhii wayinii haaraa sanaatiif iyyaa boo’aa; inni afaan keessan irraa irraa citeera. Yo'el 1:5.

Jechi Afaan Ibrootaa “murame” jedhu H3772 dha; innis hundee jalqabaa kan hiikni isaa ‘muruu (adda kutuu, gadi muruu yookaan bakka lamatti qooduu)’ ta’eedha; akka hiika keessaa isa kaayyachuun immoo balleessuu yookaan fixuu; addumaanis kakuu gochuu (jechuunis, waliigaltee yookaan walii galuu dhaabu, jalqaba foon muranii fi gidduu kutaa sanaa darbuudhaan) jechuu dha.

I realize that the *Strong’s* definition of “cut off,” calls it a “primitive root,” in the grammatical sense. That being said, the cutting associated with the covenant and Abraham, identifies that the light of the covenant is attached to the word, and that light is set forth at its primitive historical root. “Cut” in terms of covenant history; is a prophetic symbol based upon its primitive roots, and it is also grammatically identified as a primitive root.

Aayata shanaffaa keessatti himatni kenname, “daadhii haaraa”tiin kan bakka buufamu ergaa rooba boodaa isaanii hin qabne qofa adda baasee hin mul’isu; garuu akkasumas isaan “yeroo sanatti achumatti” akka saba kakuu Waaqayyoo ta’anii fudhatama dhaban, saba kakuu isa hidda isaanii isa jalqabaa gara Abrahaamitti deebisanii hordofan ta’uu isaanii ni ibsa.

ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ଧରି ଜଙ୍ଗଲରେ ମରିଯାଇଥିବା ସେହି ପିଢ଼ୀ ନିଜମାନଙ୍କର ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅନେକ ଜାତିର ପିତା ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ। ଯିହୋଶୁଆଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତିଜ୍ଞାତ ଦେଶରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ପିଢ଼ୀ ନିଜମାନଙ୍କର ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ କ୍ରୁଶବିଦ୍ଧ କରିଥିବା ଯିହୁଦୀମାନେ ନିଜମାନଙ୍କର ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ। ଅନ୍ଧକାର ଯୁଗରୁ ବାହାରିଆସିଥିବା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନେ, ଏବଂ ପରେ 1844 ମସିହାରେ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଚୟିତ ଚୁକ୍ତିଜନ ଭାବେ ଅତିକ୍ରମ କରାଯାଇଥିବା ସେମାନେ, ନିଜମାନଙ୍କର ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ। 1844 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 22 ତାରିଖରେ ଅତି ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ମିଲ୍ଲେରାଇଟ୍ ଫିଲାଡେଲ୍ଫିଆ ଆନ୍ଦୋଳନ ନିଜର

ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲା। 1863 ମସିହାରେ ଯିରୀହୋକୁ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ କରିଥିବା ମିଲ୍ଲେରାଇଟ୍ ଲାଓଦିକିଆ ଆନ୍ଦୋଳନ ନିଜର ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲା। ଶୀଘ୍ର-ଆସନ୍ତା ରବିବାର ଆଇନ ସମୟରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୁଖରୁ ଉଗଳାଯାଉଥିବା ଲାଓଦିକିଆନ୍ ସେଭେନ୍ଥ-ଡେ ଆଡଭେଣ୍ଟିଷ୍ଟ ଚର୍ଚ୍ଚ ନିଜର ଆଦିମ ମୂଳକୁ ଅବ୍ରାହାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲା। ସେହି ସମସ୍ତ ପିଢ଼ୀ ଦାଖବାଗିଚାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତକୁ ପୂରଣ କରିଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ପୂରଣ କରିବେ।

ଯୋଏଲରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ମତାଳାମାନେ ଜାଗି ଦେଖନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଜନ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷାର ସନ୍ଦେଶ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ। ତେବେ ଏହାର ବିପରୀତ କଥା ସତ୍ୟ ହୁଏ। ଯେମାନଙ୍କୁ ଯୋଏଲ “ମହିମାର ମୁକୁଟ” ପିନ୍ଧିଥିବା ବୋଲି ପରିଚୟ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ତାହା ପରେ ଚୁକ୍ତିରେ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି, ମୁଦ୍ରାଙ୍କିତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ନିବେଦନରୂପେ ଉପରକୁ ଉଠାଯାଆନ୍ତି। ଈଶ୍ୱର ଏବଂ ଏକ ଚୟିତ ଜନମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଅନୁମୋଦିତ ଚୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ସେହି “କାଟିବା” ସହ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ରବିବାର ନିୟମରେ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଜନଙ୍କ ଅନ୍ତିମ ବଳିଦାନରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଛି। ସେହି କାଟିବା ହେଉଛି ଗହୁଁ ଓ ନିର୍ଥକ ଘାସର ପୃଥକ୍କରଣ। ନିର୍ଥକ ଘାସ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତ ହୋଇ ଅଗ୍ନିରେ ନିକ୍ଷିପ୍ତ ହୁଏ, ଏବଂ ଗହୁଁକୁ ପେନ୍ତେକୋଷ୍ଟର ପ୍ରଥମ-ଫଳ ଗହୁଁ ନିବେଦନରୂପେ ଏକତ୍ର ବାନ୍ଧାଯାଏ, ଯାହା ପରେ “ପୂର୍ବବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଯେପରି” ଉପରକୁ ଉଠାଯାଏ।

Abraham waliin kakuu isaa bakka afur kanneen yeroo baay’ee isa bakka bu’an jedhamanii agarsiifaman jiru. Uumama boqonnaa kudha lamaan keessatti Abraham “waamame” fi saba guddaa isa gochuuf abdii isaaf kenname. Kun kutaa kakuu sanaa miti; garuu waamicha abdii ti. Yeroo sana maqaan isaa Abraam ture; sababiin isaa mallattoolee hariiroo kakuu keessaa tokko jijjiirama maqaa waan ta’eefi. Maqaan Abraam tarkaanfii afra keessaa isa sadaffaa keessatti ni jijjiirama.

> Yommuu Waaqayyo Abrahaamiif abdii kenne, isa caalaa guddaa kan ittiin kakatu waan hin qabneef, ofuma isaatiin kakate; akkana jedhee, “Dhugumaan ani si eebbisa; baay’isees sin baay’isa.” Kanaafis inni obsaadhaan erga eeggatee booddee, abdicha argate. Namoonni dhuguma isa ofii isaanii caaluun kakatu; kakaanis mirkaneessaaf kennamu isaanii keessatti wal-dhabdee hundumaa ni xumura. Kana keessatti Waaqayyo, dhaaltota abdichaatiif gorsa isaa kan hin jijjiiramne ta’uu isaa caalaatti baay’isee mul’isuu waan jaallateef, kakaan isa mirkaneesse; kana jechuun, wantoota lama kan hin jijjiiramne, isaan keessa immoo Waaqayyo sobuun kan hin danda’amne, sanaan nu warri abdii fuuldura keenya kaa’amte qabachuuf iddoo baqannaa jalatti baqanne jajjabina cimaa akka qabaannuuf. Abdii kana akka siiqee lubbuu keenyaa qabna; inni immoo amanamaa fi jabaa dha; keessa golgaa sana keessa illee ni seena; achittis Yesus nuuf dursee seenee jira; inni sirna Malkiisedeqiin bara baraan Luba Olaanaa ta’eera. Ibroota 6:13–20.

ମତ୍ତରୁଟ ପ୍ୟାଗିଅବ୍ରହମ୍ ପ୍ୟାଗିଅ ଅଲ୍ଲାଟ୍ଟୁ ଅଲ୍ଲାଟ୍ଟୁ ଅଲ୍ଲାଟ୍ଟୁ

የኡላይንና የሕዴቅልን ወንዞች አሁን በፍጻሜ ሂደት ላይ እንዳሉ ክስተቶች ሲያመለክት፣ እነዚያ ሁለት ወንዞች በአብራም ትንቢት ውስጥ በምሳሌ ቀድሞ ተወክለው ነበር። መድረኩ በአብራም ሁለት ወንዞች መካከል ነው፤ እነዚህም ከዳንኤል ሁለት ወንዞች ጋር በአንድ ሲደረጉ አራት ወንዞች ይሆናሉ፥ የክርስቶስ ድምፅ የብዙ ውኃዎች ድምፅ ነውና።

> Guyyaa sana keessatti Waaqayyo Abraam wajjin kakuu gale; akkana jedhe: “Sanyii keetiif biyya kana kenneera; laga Gibxii irraa jalqabee hamma laga guddaa, jechuunis laga Efraaxiisitti: biyya Qeenotaa, biyya Qenizotaa, biyya Qadmoonotaa, biyya Heetotaa, biyya Pherizotaa, biyya Refaayimotaa, biyya Amoorotaa, biyya Kanaanotaa, biyya Girgaashotaa, fi biyya Yebuusotaa.” Uumama 15:18–21.

Abrahaamiif biyya abdachiifame addunyaa guutuu ture; kunis guyyoota dhumaa keessatti mootota kudhaniin bakka buufama; yeroo jalqaba kakuu keessatti garuu saboota kudhaniin tarreeffame malee mootota miti. Kuma dhibba afurtamii afur kun addunyaa guutuu wajjin walitti bu’iinsa keessa ni ta’u. Sana booda addunyaan guutuun adeemsa qorumsa waaqeffannaa Dilbataa mootummaa addunyaa tokkoo jalatti dirqamaan raawwatamu keessatti hirmaata; mootummaa kanaas sagaagaltuu diimaa Mul’ata boqonnaa kudha torba keessatti ibsamte, ishii mootota kudhan kanneen lafaa irratti mootummaa qabdu, ni qajeelchiti. Abrahaam wajjin mallattoon bineensichaa kan waldaa fi mootummaa agarsiisu laga Gibxii, mallattoo mootummaa bulchiinsaa, fi laga Baabilon, mallattoo hojii waldaa, tiin bakka buufameera.

> Ergasii kana booddee dubbii Waaqayyoo mul’ataan gara Abrami dhufee, akkana jedhe,
>
> Hin sodaatin, Abraam: ani gaachana kee, gatii kee guddaa hunda caalaa siif ta’u dha.
>
> Abram immoo, Yaa’ii Gooftaa, ani ijoollee malee waanan deemuuf, maaltu naaf kennama? Kunoo, bulchaan mana koo Elii’eezer isa Damaasqoo ta’e kana. Abram immoo akkana jedhe, Kunoo, ati sanyii anaaf hin kennine; ilaas, inni mana koo keessatti dhalate kun dhaaltuu koo ta’a. Kunoo, dubbiin Waaqayyoo gara isaa dhufe, akkana jechuun,
>
> Kunis dhaaltuu kee hin ta’u; inni garaa kee keessaa kan ba’u garuu dhaaltuu kee ta’a. Innis isa gara alaatti baasee, “Amma gara samii ilaali, yoo lakkoobsuu dandeesse urjoota lakkaa’i” jedheen; akkanas isatti, “Sanyiin kee akkas ta’a” jedhe.
>
> Inni Waaqayyotti amane; innis akka qajeelummaatti isaaf lakkaa’e. Innis isaatiin jedhe,
>
> Ani Waaqayyo kan si biyya Kaldoota keessaa Uur irraa baase, akka ati biyya kana dhaaltuuf siif kennuuf.
>
> Inni immoo, Yaa Gooftaa Waaqayyo, akka ani isa dhaalu akkamiin nan beeka? Innis isaatiin jedhe,
>
> Naaf intala waggaa sadii kan taate tokko, re’ee dubartii waggaa sadii kan taate tokko, hoolaa kormaa waggaa sadii kan ta’e tokko, gugee tokkoo fi ilmoo gugee tokko naa fidi.
>
> Inni hundumaa kana hunda isaatti fuudhee gidduutti qoodee, kutaa isaa hunda walitti fuuldura

> kaa’e; garuu simbirroota garuu hin qoodne. Yommuu simbirroonni qalamoota sanatti bu’an, Abrami isaan ari’e. Yommuu aduun lixxuuf jirtu, hirribni guddaan Abrami irratti bu’e; kunoo, sodaan dukkana guddaa isa irratti bu’e. Innis Abraamiin jedhe,
>
> Dhugumaan beeki, sanyiin kee biyya isaanii hin ta’in keessatti alagaa ta’ee ni jiraata; isaanis tajaajilu; isaanis waggaa dhibba afur isaan dhiphisu. Akkasumas saba isaan tajaajilan sana ani nan murteessa; sana booddees qabeenya guddaadhaan ni ba’u.
>
> Ati pe atiifaan kee bira nagaan ni dhaxta; dulluma gaariidhaan ni awwaalamta.
>
> Garuu dhaloota afraffaatti isaan deebi’anii as ni dhufu; sababiin isaas cubbuun Amoorotaa ammatti guutuu isaa hin geenye.
>
> Akkasumas, yommuu aduun lixxee dukkanni ta’ettis, kunoo, boolla ibiddaa aara baasu tokkoo fi ibsaa boba’u tokko kutaa sana gidduu darbaniiru. Uumama 15:1–17.

Isa inni Musee fi ijoollee Israa’el halkaniin utubaa ibiddaa, guyyaas duumessa ta’ee geggeessu sun, akka iddoo ibiddaa aaraa fi ibsaa boba’aa ta’een gartuuwwan “muraman” sana gidduudhaan darbe.

> Waaqayyo immoo karaa isaanii qajeelchuuf guyyaadhaan utubaa duumessaa keessatti isaanii dura ni deema ture; halkanis ifa isaanii ta’uuf utubaa ibiddaa keessatti isaanii dura ni deema ture; isaanis halkanii fi guyyaa imaluu akka danda’aniif. Inni utubaa duumessaa guyyaadhaan, yookaan utubaa ibiddaa halkan keessaa, saba sanaa dura irraa hin kaafne. Ba’uu 13:21, 22.

Ibsa ibiddaa fi boolla aarri baasu utubaa duumessaa yookaan ibiddaa fakkeessaniiru; akkasumas wanta raajii tarkaanfii isa jalqabaa, tarkaanfiiwwan sadii kan Waaqayyo kakuu isaa Abraam wajjin dhaabu keessatti hammataman keessaa tokko, bakka bu’u. Boqonnaan kun jechoota, “Hin sodaatin,” jedhuun jalqaba; sababiin isaas ergaan ergamaa isa jalqabaa “Waaqayyoon sodaadhaa” dha; warri akka Abraam Waaqayyoon sodaatan immoo Waaqayyoon sodaachuun isaan hin barbaachisu. Akaakuun sodaa lama jira; sababiin isaas gareewwan namootaa lama jiru.

kakuu kakuun kaksa kakuu keessatti Abraam Waaqayyotti amane; innis isaaf qajeelummaa ta’ee lakkaa’ame. Ergamaanonni sadan hojii Hafuura Qulqulluu wajjin wal-madaalu; akkuma Yohaannis barsiisutti Hafuuri Qulqulluun wantoota sadii irratti nama amansiisa: cubbuu, qajeelummaa fi firdii. Amaloonni sun ergamoota sadan wajjin walsimu; kanaaf, erga sodaachuun Waaqayyoo kakuun keessatti ibsamee booda, tarkaanfiin lammaffaan kan qajeelummaa adda baafama; kana booddees labsiin firdii ni dhufa; kunis hojii sadaffaa Hafuura Qulqulluu fi ergaa ergamaa sadaffaati. Tarkaanfiin jalqabaa kakuu ergaa ergamaa jalqabaa fakkeenyaan mul’ise; inni yeroo hundumaa ergaawwan sadan hunda keessaa caccabaa fakkaataa ta’a. Tarkaanfiiwwan sadan adeemsa kakuu, ergamoota sadan Mul’ata boqonnaa kudha afur bakka bu’u.

ኣብራም ከም ጻድቕ ከም ዝተቐጽረ እቲ ካልኣይ መልኣኽ እናመልከተ ድሕሪኡ መሥዋዕቲ የዳሉ፤ ምኽንያቱ እቲ መሥዋዕቲ ኣብቲ ሳልሳይ ደረጃ ፍርዲ ቅድሚ ምብጻሑ ይዳሎ። እቲ መሥዋዕቲ እቲ ኣብ ሚልክያስ ሳልስተ ዘሎ መሥዋዕቲ ሌዋውያን ከም ምልክት እተልዕለ ይወክል። ከምቲ ኣብ ህይወት ሙሴ ዘለዉ ሰለስተ ግዜ ኣርብዓ ዓመት ነቲ መልእኽቲ ሰለስተ መላእኽቲ ዝወክሉ፣ እቲ ቀዳማይ ኣርብዓ ዓመት ሙሴ ድማ ንኹሉ ሰለስተ ደረጃታት ናይቲ

መልእኽቲ ሰለስተ መላእኽቲ ይሓዝ።

ሙሴ ምስክርነቱ የሚጀምረው ወላጆቹ እግዚአብሔርን በመፍራታቸው ነው፤ (የመጀመሪያው እርምጃ)፤ ከዚያም የዓይነት ፈተና ይከተላል። ሁለተኛው እርምጃም የዓይነት ፈተናን ያካትታል፤ ይህም በዳንኤል ምዕራፍ አንድ እንደሆነው ነው፥ በዚያ ዳንኤል መጀመሪያ እግዚአብሔርን ፈርቶ የባቢሎንን ምግብ መብላት እምቢ አለ፤ ከዚያም በአካላዊ መልኩ ላይ ተመርክቶ ተፈተነ። ከዚያ በኋላ ለዳንኤል ሦስተኛው ፈተና ከሦስት ዓመት በኋላ በንጉሡ ናቡከደነፆር ነበር፤ እርሱም የሰሜን ንጉሥና የእሑድ ሕግ ምልክት ነው፤ ይህም የሦስተኛው መልአክ መልእክት ነው።

Warri Mootiin Waaqa sodaatan; isa doonii xinnaa tokko keessa bishaan irratti kaa’an; intalli Fara’oonis haala sana akka argu qajeelfamte, achiis murtii daa’imicha oolchuu deggertu kenne. Jalqabni jireenya Musee fakkeenya kakuu Waaqni ilmaan namaa wajjin gale ture; ergasii immoo Waaqni karaa Musee saba keessaa saba filatamaa tokko wajjinis kakuu gale. Kakuun Noh ilmaan namaa wajjin gale tuuta guddaa argisiisa; kakuun Musee immoo saba filatamaa wajjin gale nama kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur agarsiisa. Aarsaan Abraam kakuu sana cimsuuf dhi’eessuu qabu mallattoo kakuu Noh baate ture; akkuma Museen isa raawwate, innis jaarraa hedduu booddee raajii Abraam sana raawwate.

ቀረብቲ መሥዋዕቱ ካብ ሓሙሽተ ዝተፈላለዩ እንስሳት ዝተዋቐሩ ነበሩ፤ ሓንቲ ዓመታ ሰለስተ ዝኾነት ኣራሒት፣ ሓንቲ ዓመታ ሰለስተ ዝኾነት ኣንስተይቲ ጤል፣ ሓደ ዓመታ ሰለስተ ዝኾነ ድዑል፣ ሓንቲ ርግቢትን ሓደ ንእሽቶ ርግቢን። እተን ኣዕዋፍ ምሉእ ከም ዘለዋ ተሓዲገን፣ እታ ኣራሒትን እቲ ድዑልን እታ ኣንስተይቲ ጤልን ግና ኣብ ክልተ ፍርቂ “ተቐሪጸን” ነበራ። እዚ መሥዋዕቲ ኣብ መወዳእታ ዘመናት ንደቂ ሰብ ከም ርኡይ ፈተና ዚኸውን ምልክት ምስ ምልዓል ይመስል። እቲ ርኡይ ምልክት ንጓል ፈርኦን እቲ ሕፃን ሙሴ ኣብ ታቦት እዩ ነይሩ። እታ ታቦት ብእቶም ሸሞንተ ነፍሳት ኣብታ ታቦት ዝነበሩ ተመልክታ እያ። እቲ “ሸሞንተ” ዝበሃል ቁጽሪ ከም ሓደ ካብቲ ትንቢታዊ ባህርያት ምልክት ናይቶም ሚእትን ኣርብዓን ኣርባዕተን ሽሕ ጸኒዑ ተመስሪቱ እዩ። ነቶም ሓሙሽተ መሥዋዕቲ እንስሳት እንተ ኣስተንተኻን ሰለስተ ካብኣቶም ኣብ ፍርቂ እንተ መቐልካዮምን፣ እቲ መሥዋዕትኻ ካብ ሸሞንተ ክፍልታት ዝተዋቐረ ይኸውን፤ እዚ ኸኣ ብኖህ ተመሲሉ ዝተገልጸ ሲሆን፣ ድሕሪኡ ድማ ብመሥዋዕቲ ኣብራም ዝተረጋገጸ እዩ።

Waan shanan kun, yeroo akka Waaqayyo ajajetti qoodamanitti, lakkoofsa “saddeet” bakka bu’u; akkasumas gochuudhaan isaanii lubbuuwwan dhuma addunyaatti argaman, warra lubbuuwwan “saddeet” doonii irra turaniin fakkeenya isaanii argatan, bakka bu’u. Mallattoon mootummaa, inni tarkaanfii lammaffaa kakuu Abraam isa sadii keessaa ta’e, dhaloota booddee guyyaa “saddeettaffaa” irratti raawwatamuu qaba ture; sirni sunis cuuphaan bakka buufame, inni immoo du’aa ka’uu Kiristoos, isa guyyaa “saddeettaffaa” irratti raawwatame, fakkeenya godha. Lakkoofsi “saddeet” amala kakuuwwan mootummaa Noohii fi Musee lamaanii keessatti hundeeffame dha; isaanis kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur warra akka mallattoo aarsaa ol kaafaman fakkeenya godhu; isaanis “saddeettaffaa” warra torban keessaa ta’anidha.

Bineensonni shanan sun shanan qaro durbaawwan ogummaan guutaman bakka bu’u; isaan warra Doonii irratti “saddeetii” jedhuun fakkeenyeffaman sana, du’a utuu hin argin, addunyaa moofaa irraa gara addunyaa haaraatti darbu.

ናይ ኣብራም መስዋእቲ ንጹህ መስዋእቲ ነበረ፣ ምኽንያቱ ኣብቲ መስዋእቲ ዝነበሩ እንስሳታት ኩሎም ንጹሃት እንስሳታት እዮም ነይሮም፣ ብሓባር ከኣ ነቶም ቀንዲ ኣብ ምሉእ ዚሓርር መስዋእቲ ዚጥቀሙ እንስሳታት ይውክሉ። መልእኽቲ እቲ ቀዳማይ መልኣኽ ነቲ ፈጣሪ ኽንሰግድ ዚእዝዝ ትእዛዝ ይሓውፍ፣ እቶም ኣብ ግዜ ሙሴ ትንቢት ኣብራም ምስ ተፈጸመ ኪተኣታተዉ ዝነበሩ ቀንዲ ናይ ኣገልግሎት ቤተ መቕደስ መስዋእታዊ እንስሳታት ከኣ ከም

መስዋእቲ ኣምልኾ ተቐሪቦም እዮም፣ ብተመሳሳሊ ጊዜ ድማ ነቲ ናይ ቀዳማይ መልኣኽ ጽውዓ ነቲ ፈጣሪ ኽንሰግድ ዚወክል ምልክት እዮም።

Lakkoofsi kudhaffaan ifatti akkana jedha: “Guyyaa sana keessa Waaqayyo Abraam wajjin kakuu gale.” Kun tarkaanfiiwwan sadii keessaa isa jalqabaa ta’uu isaa agarsiisa; isaanis ergamoota sadan Mul’ata kudha afur keessatti ibsaman fakkeenyaan argisiisu. Tarkaanfiin kakuu Uumama kudha shan keessatti argamu ergaa ergamaa jalqabaa Mul’ata kudha afur bakka bu’a; isa kana booddee ammoo ergamaan lammaffaan dhufa; innis tarkaanfii lammaffaa kakuu Abraam Uumama kudha torba keessatti argamuun fakkeeffameera.

ደረጃ ቍጽሪ ክልተ ስም ኣብራም ናብ ኣብርሃም ተቐየረ። ኣብራም ማለት “ኣቦ ክብሪ እዩ” ማለት እዩ፣ ኣብርሃም ድማ “ኣቦ ብዙሓት ኣህዛብ” ማለት እዩ። ኣብ ጽውዓ ኣብራም፣ ብዓቢ ህዝቢ ክኸውን ዝብል ተስፋ ተዋሂቡ ነበረ፣ ግና እቲ ተስፋ ክሳዕ ስሙ ካብ ኣብራም ናብ ኣብርሃም ዝተቐየረ ኣይተረጋገጸን። ሸዑ እዩ ናይ ሕሩይ ሕዝቢ ኪዳን ቀዳማይ ኣቦ ዝኾነ። እቲ ዝቐጸለ ደረጃ ድማ ኣብርሃም ንይስሃቅ ብመሥዋእቲ ክስውእ ምስ ተፈተነ መልእኽቲ ሳልሳይ መልኣኽ ኣመልከተ፣ እዚ ድማ ንመስቀል ዘመልክት ነበረ፣ እቲ መስቀል ድማ ን22 ጥቅምቲ 1844 ዘመልክት ነበረ፣ 22 ጥቅምቲ 1844 ድማ ንሕጊ ሰንበት ዘመልክት እዩ—እዚ ድማ መልእኽቲ ሳልሳይ መልኣኽ እዩ። እቲ ሳልሳይ ደረጃ ኪዳን ብ22 ጥቅምቲ 1844 ተፈጺሙ፣ ኣብ ዘፍጥረት 22 ድማ ተቐሪቡ ኣሎ።

In the second step, which is the second angel’s message, where Abram’s name is changed, the rite of circumcision is established as the “sign” of a covenant people and their relation to God. It is in the history of the second angel’s message, that God’s people are sealed. They are lifted up as an ensign at the third angel’s message represented by the Sunday law, but they are sealed in the period just before the Sunday law, which in Millerite history would be, just before the door closed on October 22, 1844.

ተመሳሳይ ነገር ከባቢሎን የወጡትን ሦስቱን አዋጆች በተመለከተ እውነት ነው፤ እነዚህም በ2300 ዓመታት ትንቢት መጀመር ምክንያት ሆኑ፣ ይህም በ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 ቀን በሦስተኛው መልአክ መድረስ ተፈጸመ። ቤተ መቅደሱ በመጀመሪያው አዋጅ በኋላ ነገር ግን ከሦስተኛው በፊት፣ በሁለተኛው አዋጅ ታሪክ ውስጥ ተጠናቀቀ። መሠረቶቹ በመጀመሪያው አዋጅ ዘመን ተጣሉ፣ የቤተ መቅደሱም ሕንፃ በሁለተኛው አዋጅ ታሪክ ውስጥ ተፈጸመ። ሦስተኛው አዋጅ በ457 ዓ.ዓ. 2300 ዓመታቱን ጀመረ፣ እርሱ አዋጁ ራሱ ግን ለአይሁድ ብሔራዊ ሉዓላዊነትን መልሶ ሰጠ። በሦስተኛው የመንገድ ምልክት ላይ መንግሥት ይቆማል፤ ይህም በሦስተኛው አዋጅ ጊዜ ብሔራዊ ሉዓላዊነት በመመለሱ እና በእሑድ ሕግ ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ድል አድራጊቱ እንደ ዓላማ ከፍ ብላ በመቆሟ የተወከለ ነው።

Murteewwan sadaffaan dhufaatii ergamaa sadaffaa gara fuudhaatti Onkoloolessa 22, 1844 irratti fakkeenyaan agarsiise. Misirrittiin of qopheessiti fuudhaa dura; fuudhaa irratti miti. Chaappaan dhibba afurtamii afurii kuma ta’an sun yeroo gabaabaa seera Dilbataa dura, yeroo raajii keessatti akka fakkeenya qormaata bifa bineensaa ta’etti ibsame keessatti ni raawwatama. Qormaanni bifa bineensaa qormaata yeroo qorannoon cufamu dura darbuu qabnu ta’uu isaa nutti himameera.

> “Gooftaan suuraa bineensichaa yeroo karoorri araaraa hin cufamin dura akka hundeeffamu anaaf ifatti natti argisiise; sababiin isaas, kun uummata Waaqayyootiif qorumsa guddaa ta’uu qaba, isa irratti hirkachuun mootummaa isaanii isa bara baraa murtaa’uuf. Dhaabbanni kee walitti bu’iinsaafi wal hin simne hedduu of keessaa qaba; kanaaf namoonni muraasni qofa gowwoomfamu.”

> “Mul’ata 13 keessatti dhimma kun ifatti dhihaateera; [Mul’ata 13:11–17, caqasame].”
>
> “Kun qormaanni saba Waaqayyoo mallatteeffamuu isaanii dura isaan irra ga’uu qabu dha. Warri seera Isaa eegudhaan, Sanbata sobaa fudhachuu diduudhaan, amanamummaa isaanii Waaqayyoof mirkaneessan hundinuu, alaabaa Gooftaa Waaqayyoo Yihowaa jalatti hiriiru; mallattoo Waaqayyoo jiraataa immoo ni fudhatu. Warri dhugaa madda samii irraa dhufe san dhiisanii, Sanbata Dilbataa fudhatan garuu, mallattoo bineensichaa ni fudhatu.” Manuscript Releases, volume 15, 15.

ማዕጾው ብጥቅምቲ 22, 1844 ተዓጽዩ፤ እዚ ድማ ነቲ ኣብ ሕጊ ሰንበት ዚኸውን ዕጹው ማዕጾ ይወክል። እኳት ዋይት፡ ፈተና ምስሊ እቲ ኣራዊት እቲ “ቅድሚ” መኽሰብ ምዕጻዉ ክንሓልፎ ዘሎና ፈተና ምኳኑ ትገልጽ፤ ከምኡውን እቲ ፈተና ዘለኣለማዊ ዕድልና ዚውሰነሉ ቦታ ምኳኑ ትገልጽ። ቅድሚ ሕጊ ሰንበት፡ መርዓት ርእሳ ተዳልያ ትገብር፤ እዚ ድማ እቲ ቅኑዕ ክዳን መርዓ ምህላው ይሓትት፣ እቲ ክዳን ከኣ ብናይ መልእኽተኛ ኪዳን መጽረዩ ሓዊ ክነጽር ዘለዎ እዩ። ማሕተም ቅድሚ መርዓ ይግበር፣ ድሕሪኡ ኸኣ እቲ መርዓ ኣብ ሕጊ ሰንበት ይፍጸም።

Obboleettiin White mallatteessuun jechuun chaappaan dhugaa keessa sammuudhaanis hafuuraanis jabinaan dhaabachuu akka ta’e ibsiti. Akkasumas, yommuu saba Waaqayyoo irratti chaappaan kaa’amu, yeroo sanatti raafamni murtii Waaqayyoo akka dhufu ibsiti. Raafamni kun murtiiwwan Mul’ata Yohaannis boqonnaa kudha tokko keessatti raafama lafaa irraa jalqabanidha; innis Ameerikaa keessatti seera Dilbataa dha.

ሚለራውያኑ ያላቸው ቤተ መቅደስ በእኩለ ሌሊት ጩኸት ተፈጸመ፤ ይህም ማኅተሙ ከፍርድ ሶስተኛው የመንገድ ምልክት በፊት እንደሚቀመጥ ያመለክታል። በአብርሃም ቃል ኪዳን ውስጥ የፍርድ ሶስተኛው ደረጃ ይስሐቅ በሞርያ ተራራ ላይ ነበር፤ ይህም በመስቀል ላይ ያለውን ክርስቶስ ብቻ ሳይሆን በሚልክያስ ሶስት ውስጥ ያለውን የሌዋውያን መሥዋዕት ደግሞ ያመለክታል።

> Inni akka nama meetii baqsuu fi qulqulleessu tokkootti taa’a; ilmaan Leewwiinis ni qulqulleessa, akka warqee fi meetii ibiddaan baqsanii qulqulleessanitti isaan ni qulleessa; isaanis akka qajeelummaadhaan aarsaa Waaqayyoof dhi’eessaniif. Sana booddee aarsaan Yihudaa fi Yerusaalem Waaqayyo duratti akka bara duriitti, akka waggoota duraanii sanattis, ni jaallatama.
>
> Anis murtiidhaaf isinitti dhihaadha; warra falfaltoota irratti, warra ejjitoota irratti, warra kakuu sobaa kakatan irratti, warra mindaa hojjetaa isa qacaramee isaaf malu dhorkatan irratti, haadha hiyyeessaa fi ijoollee abbaa hin qabne cunqursan irratti, warra alagaa mirga isaa irraa jal’isan irratti, warra na hin sodaanne irratti immoo dhugaa ba’aa ariifataa nan ta’a, jedha Waaqayyo Gooftaan maccaa. Miilkiyaas 3:3–5.

After the purification process, the offering will ‘then’ be as in days of old, and the offering is prepared during the final act of judgment, for it is then that the Levites who have been purified and prepared as an offering, are contrasted with the foolish virgins who Christ is to be a “swift witness against.” The “swift witness” is the “faithful witness to the Laodicean church,” who cast Shebna as a ball into a far field, and who projectile vomits the Laodiceans out of His mouth. The separation of the wheat and tares will be swift, for the final movements are rapid ones. That swift messenger is He who suddenly comes to His temple in Malachi three.

ମଲାଖୀରେ “ପୁରୁଣା ଦିନମାନଙ୍କ ପରି” ଅର୍ପଣର ଉତ୍ତୋଳନ ହେଉଛି ଏକଶେ ଚୁଆଳିଶ ହଜାରଙ୍କ ଧ୍ୱଜର ଉତ୍ତୋଳନ; ସେହି ଥିଲା ପେନ୍ଟେକୋଷ୍ଟର ଦୁଇଟି ଦୋଳାଯୁକ୍ତ ରୋଟି-ଅର୍ପଣର ଉତ୍ତୋଳନ; ସେହି ଥିଲା ଅରଣ୍ୟରେ ଦଣ୍ଡ ଉପରେ ସର୍ପକୁ ଉତ୍ତୋଳନ; ସେହି ଥିଲା କ୍ରୁଶ ଉପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ଉତ୍ତୋଳନ, ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସମଗ୍ର ଜଗତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ହୋଇ ତାକୁଥିଲା ଓ ଚମତ୍କୃତ ହେଉଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଅଗ୍ନିମୟ ଭଙ୍ଗିରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ସହ ଶଦ୍ରକ, ମେଶକ ଓ ଅବେଦ୍ନଗୋଙ୍କ ଉତ୍ତୋଳନ ମଧ୍ୟ ସେହି ଥିଲା; ସେହି ଥିଲା 1843 ଚାର୍ଟର ପ୍ରକାଶନ, ଏବଂ 1850 ଚାର୍ଟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ।

Waaqayyoon kakuu Abrahaam keessaa tarkaanfii lammaffaa keessatti sirni dhaabbii dhagna saalaa irraa gogaa kutuu hundeeffamee hojii irra oole; kanaanis mallattoo kakuu ta’e. Abrahaam immoo, akka Musee hin taane, yeroo sanuma Isaaqin dhaabbii godhe; kanaafis yeroo isa tarkaanfii sadaffaa keessatti akka aarsaa ol qabetti, Isaaq mallattoo sana bakka bu’a ture. Mallattoon sun boodarra cuuphaan bakka buufame; isaan lamaanis walitti dhufanii mallattoo fannoo irratti dhugaa baatota lama ta’u.

> “ଜୀବିତ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ସେହି ମୁଦ୍ରା କ’ଣ, ଯାହା ତାଙ୍କ ଜନଙ୍କର ଲଳାଟରେ ରଖାଯାଏ? ସେହିଟି ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଚିହ୍ନ, ଯାହାକୁ ଦୂତମାନେ ପଢ଼ିପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ମାନବ ଚକ୍ଷୁ ନୁହେଁ; କାରଣ ବିନାଶକ ଦୂତଙ୍କୁ ଏହି ମୁକ୍ତିର ଚିହ୍ନଟି ଦେଖିବାକୁ ହେବ। ବୁଦ୍ଧିମାନ ମନ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦତ୍ତକ ପୁତ୍ର ଓ କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାଲଭାରୀର କ୍ରୁଶର ଚିହ୍ନକୁ ଦେଖିଛି। ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିବାର ପାପ ଦୂର କରାଯାଇଛି। ସେମାନେ ବିବାହ-ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି, ଏବଂ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ସମସ୍ତ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରତି ଆଜ୍ଞାକାରୀ ଓ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅଛନ୍ତି।” Manuscript Release, number 21, 51.

Uma Tarkaanfii keessa tarkaanfii jalqabaa keessatti, raajii yeroo waggaa 400 garbummaa keessatti ta’uu ni ibsama; Phaawulos immoo yeroo isuma kana waggaa 430 akka ta’e ni ibsa. Shallaggiin Phaawulos waamicha Bauu Biyya Gibxii boqonnaa kudha lammaffaa keessatti jalqaba, sababiin isaas yeroo Abraam alagummaa keessa ture of keessatti hammata. Yommuu waggoonni dhibba afur sun waggoota soddomaa wajjin walitti dhufeenya isaanii keessatti sirriitti ilaalaman, sun mallattoo tokko Phaawulosin dhihaate dha; waggoonni dhibba afur immoo Abraamiin dhihaatan mallattoo biraa dha. Egaa, yeroo waggaa dhibba afurii maal bakka bu’a? yeroo waggaa dhibba afurii fi soddomaa maal bakka bu’a? waggoonni soddomni immoo maal bakka bu’u?

Hayyoonni ogummaadhaan qoratan akka gaariitti agarsiisaniiru waggoonni dhibba afurii fi soddomni kun yeroo lamaatti, tokkoon tokkoon isaanii waggaa dhibba lamaa fi kudha shanitti qoodamuu akka danda’an; yeroo jalqabaa garbummaa fi hojii gabrummaa irraa bilisa ture, yeroo lammaffaan immoo garbummaadha.

Abrahaam umurii waggaa 75 keessatti Kana’aan seene; Yiisaaqis yeroo Abrahaam waggaa 100 ta’etti dhalate (waggaa 25 booda). Yaaqoob yeroo Yiisaaq waggaa 60 ta’etti dhalate; Yaaqoobis yeroo inni waggaa 130 ta’etti Gibxii seene. Kunis Kana’aan keessatti waggaa 215 fi Gibxii keessatti waggaa 215, waliigalaan waggaa 430 ta’a. Barataa raajii tokkoof kun, akkuma Abraam maqaan isaa jijjiiramee turetti, Phaawulosaf mallattoolee kakuu lama keessaa dhuga-baatuu lama ni dhiheessa. Phaawulos lakkoofsa 430 addaan baasa; Abraamis 400 addaan baasa. Raawwii sarara irratti sararaa ta’e kan raajii yeroo walitti hidhata qaban lamaan kun, yeroo kakuu isa jalqabaa kan hundeeffama saba Waaqayyoo filatamaa ta’eef geessetti walqabata.

የክርስቶስ ከብዙዎች ጋር ኪዳኑን ለአንድ ሳምንት ለማጽናት ወደ ታሪክ በመጣ ጊዜ፣ ያ ሳምንት እርስ በርሳቸው የተያያዙ ሁለት የጊዜ ትንቢቶችን ይወክል ነበር። የጳውሎስ አራት መቶ ሠላሳ ዓመት ትንቢት እንደ ክርስቶስ ሳምንት ሁለት እኩል ክፍሎች ሊከፈል ይችላል። በከነዓን ውስጥ ያሉት 215 ዓመታት፣ ከዚያም በግብፅ ውስጥ ያሉት 215 ዓመታት፣ ለ1260 ቀናት በግል ሰውነቱ የክርስቶስን ምስክርነት የሚያመለክቱ ሲሆን፣ ከዚያ በኋላ ደግሞ በደቀ መዛሙርቱ ሰውነት ውስጥ ለ1260 ቀናት የቀጠለውን የክርስቶስ ምስክርነት ያመለክታሉ። ክርስቶስ ኪዳኑን ያጸናበት 2520 ቀናት ደግሞ “የኪዳኑ ጠብ” የሆኑትን ሰባቱን ዘመናት ይወክላል።

ካብ 723 ቅ.ክ. ክሳብ 1798 2520 ዓመታት እዮም፣ እዞም ዓመታት ድማ ናብ ክልተ ግዜ 1260 ዓመታት ተኸፊሎም እዮም፤ እዚ ድማ ን1260 ዓመታት ኣረማውነት ንመቕደስን ንሰራዊትን እትረግጽ ከም ዝወክል፣ ብድሕሪኡ ድማ ን1260 ዓመታት ጳጳሳውነት ንመቕደስን ንሰራዊትን እትረግጽ እዩ። ማእከል ሰሙን ክርስቶስ መስቀል ነበረ፣ እቲ ማእከል ሰሙን ድማ (538) 1260 ዓመታት ናይ ኣረማውነት ምስክርነት ይፈሪ፣ ብድሕሪኡ ድማ 1260 ዓመታት ናይ ኣረማውነት ምስክርነት ካብቲ ጳጳሳዊ ደቂ መዝሙር ኣረማውነት ይስዕብ። መንግስቲ ጸጋ ክርስቶስ ብመስቀል ምስ ተሓየለት፣ እዚ ነቲ 538 ኣመልክተ፣ ኣብኡ ድማ መንግስቲ ጸረ-ክርስቶስ ሓይሊ ረኸበት። ኣብ መስቀል፣ ቀጥታዊ እስራኤል ተሓለፈት፣ መንፈሳዊት እስራኤል ድማ ጀመረት። ኣብ 538፣ ቀጥታዊ ኣረማውነት ተሓለፈት፣ መንፈሳዊ ኣረማውነት ድማ ጀመረት።

ኣብራም የአራት መቶ ዘመናት ትንቢት፣ እርሱ ደግሞ አራት መቶ ሠላሳ ዘመናት ነው። እርሱ አንድና ያው ትንቢት ነው፣ ነገር ግን በሁለት የኪዳን ምልክቶች ተገልጦ ቀርቦአል። እነዚያ ሁለቱ የተያያዙ የዘመን ትንቢቶች በጥንታዊ እስራኤል የኪዳን ታሪክ መጀመሪያ ላይ የሚፈጸሙትን የእግዚአብሔር ሕዝብ ባርነትና መዳን ይለዩ ነበር። በጥንታዊ እስራኤል የኪዳን ታሪክ መጨረሻ ላይ፣ አንድ የዘመን ትንቢት ከሌላው ጋር በአንድ ቀን ለአንድ ዓመት ግንኙነት ይጣጣማል፤ እንዲሁም መዳንንና ባርነትን የሚያጠናክሩ ሁለት የዘመን ትንቢቶችን ይለያል።

Israa’iil durii jalqabaa fi xumura seenaa giddugaleessaa keessatti Daani’eel booji’amuu Baabilon keessatti argina. Seenaa kakuu sana keessaa, kan garbummaa fi abdii bilisummaatti baafamuu adda baasu irraa; raajii seenaa kakuu Israa’iil durii fi seenaa kakuu Israa’iil ammayyaa walitti hidhu ifatti kaa’ameera. Kitaaba Daani’eel keessatti raajiiwwan yeroo lama adda baafamaniiru. “Kakuu” Musee kan “yeroo torba” keessatti Leewwota digdamii jaha keessatti argamu, Daani’eel 9/11 keessatti adda baafameera; akkasumas gaaffiin keeyyata kudha sadii keessatti Daani’eel boqonnaa saddeet keessaa jiru, deebii keeyyata kudha afuriitti geessu, innis raajii waggoota 2300 ta’e adda baasa. “Kakuun” sun, yoo cabsame, Daani’eel sagal kudha tokko keessatti “abaarraa Musee” dha; yeroo Mootummaa kibbaa irratti bara dhaloota Kiristoos dura 677 keessatti hojii irra oole, Onkoloolessa 22, 1844 irratti xumurame; akkuma waggoonni 2300 xumuramanitti. Facaasamoonni 2520 lamaan isaanii iyyuu gaaffii keeyyata kudha sadii keessatti argamu; deebiin keeyyata kudha afurii immoo 2300 dha.

ልክ እንደ ሙሴ፣ የጥንታዊት እስራኤል የቃል ኪዳን ታሪክ አልፋ እንደነበረ፣ እና ልክ እንደ ክርስቶስ፣ የጥንታዊት እስራኤል የቃል ኪዳን ታሪክ ኦሜጋ እንደነበረ፣ የዘመናዊት እስራኤል የመጀመሪያ አልፋ ታሪክ ደግሞ ሁለት እርስ በርሳቸው የተያያዙ የጊዜ ትንቢቶችን አካትቶ ነበር። አንዱ ባርነትንና ግዞትን ይወክል ነበር፣ ሌላው ደግሞ መዳንን። በጥንታዊት እስራኤል አልፋ ታሪክ ውስጥ 430 ዓመታት ወደ ሁለት እኩል ክፍሎች መከፈላቸው፣ ክርስቶስ ቃል ኪዳኑን ባጸናበት ሳምንት ውስጥ የተደገመውን ትንቢታዊ ክፍፍል የሚያመለክት ሲሆን፣ እንዲሁም ቃል ኪዳኑን ስለ መፍረስ የተሰጠው እርስ በርሱ የተያያዘ የፍርድ ጊዜ ዘመን ወደ ሁለት እኩል ክፍሎች መከፈሉ፣ የዘመናዊት እስራኤል አልፋ ታሪክ ተመሳሳይ ትንቢታዊ መሠረት እንደሚኖረው የሚያቆሙ ሁለት ምስክሮችን ያቀርባሉ። 2520 ዓመታትና 2300 ዓመታት በአንድነት መጨረሳቸው ደግሞ፣ በመካከሉ በእኩል የተከፈለ አንድ ትንቢት የያዙ ሁለት እርስ በርሳቸው የተያያዙ የጊዜ ትንቢቶች ስለ መኖራቸው ሦስተኛውን ምስክር ይሰጣሉ።

Dhugoonni sadi lubbuu tokkoo akka yeroo Gooftaan seenaa oomeegaa Israa’el ammayyaa keessatti nama kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur wajjin kakuu seenu, raajiiwwan yeroo raajii walitti hidhata qaban lamaa fi yeroo tokko wal qabatee gara qooda walqixa lamaatti qoodame akka jiraatu eeguu akka qabu geggeessu turan; garuu kun akkas ta’uu hin danda’u, mootummaa Israa’el ammayyaa wajjin yeroo Gooftaan kakuu seene, inni harka isaa gara samii ol kaasee yeroo kana irraa kaasee yeroo akka hin jirre labsuuf.

kakuu namni dhibba tokkoo fi afurtamii afur kumaa aarsaa qamadii firii jalqabaa keessaa buddeena sochoofamu lamaatiin bakka buufama. Caasaan raajii ragoota sadii, itti aansuudhaan immoo ragaa dachaa yeroo raajii irraa adda baafamu hin qabneen hordofamu, aarsaa Abraam goromsa dhalaa tokkoo (kan wal qixa qoodame), re'ee dhalaa tokkoo (kan wal qixa qoodame), fi korbeessa hoolaa tokkoo (kan wal qixa qoodame) dhiyeesse keessatti argama; itti aansuudhaan gugee tokkoo fi handaara gugee tokkoon hordofama.

Aarsaan sadan jalqabaa sadan hundinuu mallattoo isaanii wajjin waggaa sadii walqabatee turan; kunis isaan aarsaa sadii yeroo raajii qaban akka bakka bu’an adda baasa. Aarsaa sadan kun hundinuu yeroo raajii qabaachuu isaanii qofa utuu hin ta’in, tokkoon tokkoon isaanii yeroo raajii walqixaatti gara yeroo lamaatti qoodame qabu turan. Gugee fi simbira keessaa xinnaan guddate immoo umurii itti ramadame hin qaban; isaan dargaggoota qofa ta’uun isaan barbaachisa ture; sababiin isaas isaan dhaloota isa dhumaa saba kakuu bakka bu’u; innis simbiroota lama, yookaan bushaayee lamaaniin bakka bu’ameera.

Horsi lamman lamaan guddaa fi kuma dhibba afurtamii afur ni bakka bu’u; garuu simbirroonni lamaan hiika lammaffaa qabu. Gugeen keessaa tokko aarsaa mana qulqullummaatiif dhihaatu keessaa isa tokko dha; yeroo ati gugee akka aarsaatti eenyummaa isaa ilaaltee qorattu, yeroo baay’ee irra caalaa inni gosa simbiraa gugee fakkaatu tokko jechuudha; halka gugeen aarsaa Abraam keessatti ibsame sun immoo simbira baay’ee dargaggeessa, kan baalli itti hin biqille, yookaan immoo hamma sanaa caalaa, simbira baalli isaa irraa buqqifame ta’e adda baasa. Sadarkaa raajii kana irratti simbirroonni lamaan qamadii fi ashaangullaa dha.

Bara dhuma irratti mallattoon akka simbirroo tokkootti gara samii ol in kaafama; kanaas ni godha yeroo sirriitti simbirrootni xuraa’oon lama hamminna ol kaasuudhaan Shinara keessatti teessoo ishee irra kaa’uuf jiran sanatti.

> Ergasichiinni anaa wajjin dubbataa ture sun achii ba’ee, “Amma ija kee ol kaasaatii, waan ba’aa jiru kana maal akka ta’e ilaali” naan jedhe. Anis, “Inni maal?” jedheen. Innis, “Kun efaa ba’aa jiruudha” jedhe. Ammas, “Kun fakkeenya isaanii lafa hundumaa keessaati” jedhe. Kunoo, taalaantii sibiila rasaasaa tokko ol fuudhame; kunis dubartii efaa sana gidduu taa’tudha.
>
> Innisis, Kun hamaa dha. Innisis gidduu eefaa sanatti isa darbate; afaan ishee irrattis ulfaatina sibiila rasaasaa sana darbate.
>
> ତାହାପରେ ମୁଁ ମୋର ଚକ୍ଷୁ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦେଖିଲି, ଏବଂ ଦେଖ, ଦୁଇଜଣ ସ୍ତ୍ରୀ ବାହାରିଲେ; ସେମାନଙ୍କର ପକ୍ଷରେ ପବନ ଥିଲା; କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ପକ୍ଷ ସାରସ ପକ୍ଷୀର ପକ୍ଷପରି ଥିଲା; ଏବଂ ସେମାନେ ଏଫାକୁ

> ପୃଥିବୀ ଓ ଆକାଶର ମଧ୍ୟରେ ଉଠାଇନେଲେ। ତାହାବେଳେ ମୁଁ ମୋ ସହ କଥା କହୁଥିବା ଦୂତଙ୍କୁ କହିଲି, “ଏମାନେ ଏଫାକୁ କେଉଁଠି ବୋହିନେଉଛନ୍ତି?” ସେ ମୋତେ କହିଲେ, “ଶିନାର ଦେଶରେ ତାହା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ; ଏବଂ ସେଠାରେ ତାହା ସ୍ଥାପିତ ହେବ, ଓ ନିଜ ଆଧାର ଉପରେ ରଖାଯିବ।” ଜଖରିୟା 5:5–11.

በ1798 ዓ.ም. ጵጵስና፣ “ክፋት” ተብሎ የተወከለው፣ ወይም ጳውሎስ “ያ ክፉ” ብሎ የጠራው፣ እርስዋ የተቀመጠችበት ኤፋ ላይ የእርሳስ መክደኛ በተጫነ ጊዜ የሞት ቍስሉን ተቀበለች። ከዚያ በኋላ መናፍስታዊነትና ከእምነት የራቀ ፕሮቴስታንቲዝም እርስዋን ከፍ ያደርጓታል እና በሺናር ቤት ይሠሩላታል፤ በዚያው ጊዜም እግዚአብሔር እንደ ዐርማ ከፍ የሚያደርገውን ቤት መሥራቱን ይፈጽማል። በዘካርያስ ውስጥ የሐሰት ዐርማው የክፋት ሴት ናት፣ እንዲሁም ዐርማው በርግቦች ተወክሏል። ከዚያም ዓለም በሮም፣ ማለትም የእያንዳንዱ ርኩስና የተጠላ ወፍ ቤት በሆነችው፣ ወይም በርግብ፣ ለሰው ዘር ከእግዚአብሔር ኪዳን ምልክት በሆነችው፣ መካከል ምርጫ ያደርጋል።

> Inni sagalee guddaadhaan sagalee cimaadhaan akkana jedhee iyye: Baabilon guddoon kufteetti, kufteetti; isheen iddoo jireenyaa hafuurota hamootaa, mana hidhaa hafuura xuraa’aa hundumaa, fi qoree simbirroo xuraa’aa fi jibbamaa hundumaa taateetti. Mul’ata 18:2.

Kiristoos du’aa fi du’aa isaa deebisee ka’uu wajjin walqabatee, “Mana qulqullummaa kana diigaa, anis guyyoota sadi keessatti isa nan ijaara” jedhe. Guyyoonni sadan sun yeroo raajii keessatti mana qulqullummaa tokko ol kaafamu bakka bu’u; akkuma Musee keessatti, Kiristoos keessatti, fi warra Millerite keessatti ta’e. Aarsaa Abramiif barbaachisuu loon goromsa waggaa sadii, re’ee dhalaa waggaa sadii, fi hoolaa korbeessa waggaa sadii jechuun, keessatti seenaa kakuu sadan keessaa tokko tokko keessatti mana qulqullummaa tokko akka ijaaramu agarsiisu. Manni qulqullummaa kakuu isa dhumaa kan dhibba afurtamii afur kuma sanaa, mallattoon isaanii akka gonfoootti gara samii ol kaafamuudha. Kanaaf; loon goromsii, re’een dhalaa, fi hoolaan korbeessi bineensota lafaa dha; kanaanis simbiroota samii keessa balali’an irraa garaagarummaa ni taasisa. Manni qulqullummaa kakuu kan guyyoota dhumaa keessatti ijaaramu yeroo Yerusaalem tulluuwwanii fi gaarran hundumaa olitti ol kaafamtudha.

Yeroo ammaa ani ammallee kutaa hunda tarkaanfii kakuu sadan keessaa isa jalqabaa kan Abraam keessatti adda baasuu hin dandeenye iyyuu, hamma ammaatti kutaan hundi kan nu ilaalle, jalqabaa fi dhuma Israa’el durii isa dhugaa keessatti, akkasumas jalqaba Israa’el ammayyaa keessatti, kan wal madaalu qaba. Nuyi tarkaanfiiwwan sadan ergamoota Mul’ata boqonnaa kudha afur keessatti argaman, tarkaanfii kakuu jalqabaa Abraam keessatti agarsiifneerra. Fraktaalli ergamoota sadanii kan tarkaanfii kakuu jalqabaa Abraam keessa jiru, yeroo tarkaanfiiwwan kakuu lammaffaa fi sadaffaa kan Abraam ilaallu, caalaatti ifatti ni mirkanaa’a.

“ስምንት” መሥዋዕቶች ናይ ኣብራም፡ እቶም ብድሕሪኡ ክፍሊ ሥርዓታት መቕደስ ሙሴ ዝኾኑ መሥዋዕቶች ጥራይ ኣይኮኑን ዝውክሉ፤ ነገር ግን ኣብ ታሪኽ ሕዝቢ ኪዳን እግዚኣብሔር ዘለዎ ሚና ናይ ትንቢታዊ ጊዜ ይለልዩን ያረጋግጹን እዮም። ንመጀመርታን ንመወዳእታን ናይ እስራኤል ከም ሕሩይ ሕዝቢ እግዚኣብሔር፡ ብቃላዊ ይኹን ብመንፈሳዊ መልክዕ፡ ያረጋግጹ እዮም።

Waggaa Phaawulos waggaa 430n, yeroo raajii kan waggaa 400 Abrami irraa loojikiin addaan baafamuu hin dandeenye dha. Yommuu isaan wal irratti kaa’aman, yeroo waggaa soddomaa, isa booda immoo waggaa dhibba afurii ni uumu. Kun iddoo barruu itti aanu keessatti itti fufuudha.

“Raajiiwwan Kakuu Moofaa keessatti galmeeffaman dubbiin Gooftaa guyyoota dhumaa ti; akkuma nuyi diigamuu San Francisco argineetti, isaanis dhugumaan ni raawwatamu.” Xalayaa 154, Caamsaa 26, 1906.